

Stamp
Міністерство аграрної політики та продовольства України

Миколаївський державний аграрний університет

Агрономічний факультет

Матеріали доповідей

Причорноморської регіональної
науково-практичної конференції професорсько-
викладацького складу

(27-29 квітня 2011 р.)

Зареєстровано в УкрІНТЕІ,
посвідчення № 77
від 01.02.11 р.

Миколаїв

2011

Матеріали доповідей Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, яка відбулася 27-29 квітня 2011 р. на базі Миколаївського державного аграрного університету.

В роботі конференції прийняли участь викладачі Миколаївського ДАУ, Херсонського ДАУ, Вінницького НАУ, наукові співробітники Миколаївського інституту АПВ НААНУ, а також були запрошені вчені з Латвії та ін.

На пленарній частині, а також під час роботи секцій агрономічного факультету висвітлені питання загального і органічного землеробства, насінництва, агрохімії і ґрунтознавства, рослинництва, плідівництва, виноградарства та ін.

Відповідальні за випуск:

доктори с.-г. наук *Гамаюнова В.В., Антимова Л.К.*,

кандидати с.-г. наук *Коваленко О.А., Козлов С.Г.*

ЗМІСТ

<i>Гирля Л.М.</i> Екологічні проблеми забруднення ґрунтів важкими металами	3
<i>Нисьменний О.В.</i> Вплив обробітку ґрунту на його протидефляційні властивості	8
<i>Роман І.І.</i> Адаптаційні властивості агроценозів	11
<i>Хотиненко О.М.</i> Методика оцінки потенційних втрат ґрунту від ерозії в середовищі програми ARC GIS	14
<i>Шевченко Л.М.</i> Поліпшення стану солонцевих ґрунтів Півдня України	17
<i>Дикий В.В., Антипова Л.К.</i> Випробування нових селекційно-насінницьких розробок на Миколаївщині і впровадження їх у виробництво	21
<i>Коваленко О.А., Корхова М.М.</i> Ґрунтовий та лабораторний сортовий контроль – метод ідентифікації сортів рослин	30
<i>Маркова Н.В.</i> Вплив погодних умов і строків сівби на польову схожість насіння гібридів соняшнику та динаміку з'явлення сходів	37
<i>Поліщук І.С., Поліщук М.І., Шинкарук В.А., Коваленко О.А.</i> Стан виробництва і використання насіння соняшнику в Україні та Вінницькій області	40
<i>Шкумат В.П., Порудєєва Т.В., Порудєєв В.О.</i> Агроекологічне та економічне обґрунтування сівозмін короткої ротації	46
<i>Поліщук І.С., Поліщук М.І., Дідур І.М., Коваленко О.А.</i> Вплив азотних підживлень на формування врожаю насіння гірчиці білої в умовах Лісостепу правобережного України	49
<i>Коваленко О.А., Верещазіна П.М., Чепак О.І.</i> Планування та озеленення дачної ділянки з використанням тим'яну звичайного (<i>Humus vulgaris</i>)	56
<i>Антипова Л.К., Похилько Г.Ф., Цуркан Н.В.</i> Роль багаторічних трав у збереженні родючості ґрунтів	59
<i>Антипова Л.К., Шаповалов А.І.</i> Динаміка популяції шкідників у посівах люцерни насіннєвого призначення залежно від укусу	63

<i>Полина Л.А., Абдуллович А.М.</i> Роль в розвитку капустяні (<i>Caulimorpha Sativa L.</i>) в Латвії	66
<i>Антипова Л.К.</i> Шкідливість бур'янів є агрофітотоксичних лозюрок на насіння за різних умовів	74
<i>Квітко Г.П., Павличук І.С., Міхир В.А., Прошуніна І.Г., Козоманко О.А.</i> Вплив попередників на урожайність і якість зерна пшениці озимої в Правобережному Лісостепу України	76
<i>Яницька О.В.</i> Урожайність і якість зерна гороху залежить від факторів вирощування	82
<i>Винюк С.В., Гаманюкова В.В.</i> Система застосування мінеральних добрив під ячмінь ярий	86
<i>Коваленко О.А., Карельсон О.С.</i> Шкідливість тридев'яти ґрунтових патогенів на культурі капусти білокачанної, залежно від технології вирощування, на Півдні України	90
<i>Дудяк І.Д.</i> Технологічні властивості зерна пшениці озимої залежно від строку внесення азотних добрив	93
<i>Никончук Н.В.</i> Екологічна ефективність впровадження протиерозійних заходів на прикладі агрофірми ім. Чапаєва Березанського району Миколаївської області	97
<i>Верецагіна П.М.</i> Пешино: второе пришествие	99
<i>Борисюк О.Д., Антипова Л.К., Дикий В.В.</i> Продуктивність льону олійного в Південному Степу України	114

ЛІТЕРАТУРА

1. Каталог сортів та гібридів Селекційно-генетичного інституту. - Одеса, 2009. - 31с.
2. Кочмарський В.С., Кавунець В.П. Регулятори росту на насінних посівах // Насінництво. - 2008. - № 4. - 11-13 с.
3. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта - М.: Агропромиздат, 1985. - 361с.
4. Булигін С.Ю. Мікроелементи в сільському господарстві - Дніпропетровськ: «Січ», 2007. - 36-38 с.
5. Камінський В.Ф. Стан та перспективи вирощування гороху на Україні /В.Ф. Камінський // Вісник аграрної науки.-2000.-№5.-С.22-25.

УДК 631.82:633.167

СИСТЕМА ЗАСТОСУВАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ПІД ЯЧМІНЬ ЯРІЙ

С.В. Вінцюк, аспірант

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор

В.В. Гамаюнова

Миколаївський державний аграрний університет

У статті розглянуто основні системи застосування мінеральних добрив під ячмінь ярий на Півдні України.

Добрива – це речовини, призначені для поліпшення живлення рослин і підвищення родючості ґрунту [1].

Система удобрення ярого ячменю визначається в першу чергу попередниками. Він має цінну здатність якнайкраще використовувати післядію органічних і мінеральних добрив, що вносились під попередню культуру. Якщо ярий ячмінь висівається після добре удобрених просапних

культур (цукровий буряк, картопля), під які внесено 40-50 т/га гною і мінеральні добрива в межах N80P80K80 – N120P120K120, то безпосередньо під ячмінь добрива не вносять зовсім. На такому фоні ячмінь при відповідному догляді златний формувати 40-50 ц/га зерна. Зрозуміло, що у випадку неповного забезпечення цукрових буряків чи картоплі добривами, ячмінь потребуватиме додаткового внесення макроелементів. Ячмінь дуже добре реагує на внесення добрив, особливо в умовах достатнього зволоження. Приріст урожаю від мінеральних добрив може досягати 15-20 ц/га. Щоб запобігти вилягання рослин, потрібно забезпечити правильне співвідношення поживних елементів – азоту, фосфору та калію [1].

Азотні добрива у зоні Степу пропонується вносити одноразово. Переваги роздільного внесення азоту у цій зоні не виявлено. У роки з тривалою посухою, особливо в першій половині вегетації, підживлення азотом не приводить до збільшення врожаю зерна ячменю. Азот, що внесений восени, не вимивається на важких зв'язних ґрунтах зони Степу і ефективно використовується рослинами у весняно – літній період вегетації.

Внесення фосфору збільшує куцистість рослин, запобігає вилягання, прискорює досягання, підвищує якість зерна. Норма внесення фосфору коливається в межах від 40 до 100 кг/г д.р.

Повну норму фосфорних і калійних добрив у зоні Степу, Лісостепу, Полісся вносять під основний обробіток ґрунту. Внесення калію сприяє формуванню більш виповненого зерна, збільшує стійкість рослин до ураження хворобами, підвищується стійкість соломини до вилягання, ячмінь краще витримує посуху. Норма внесення калію коливається від 60 до 120 кг/га д.р. [2].

При удобренні ячменю необхідно дотримуватися таких правил:

1. На родючих ґрунтах (чорноземі, темно-сірі та ін.) для одержання 40-50 ц/га зерна ячменю після добрив попередників необхідно вносити N40-60P40-60K40-60.
2. При вирощуванні ячменю після гірших або малоудобрених попередників норму добрив підвищують на 25-30%.

3. Норми добрив для сортів ячменю, схильних до вилягання, не повинні перевищувати N60P60K60. Високопродуктивні, чутливі на добрива і схильні до вилягання сорти забезпечують максимальні врожаї з підвищенням доз добрив до N90P90K90 – N120P90K90.

4. Після добре удобрених органічними і мінеральними добривами просапних культур під ярий ячмінь добрива можна не вносити.

5. При вирощуванні пивоварного ячменю, а також при вирощуванні багаторічних бобових трав, дозу азотних добрив зменшують на 25-30%. Доза не повинна перевищувати після удобрених просапних культур N30, а після інших попередників N60.

6. Дози добрив і строки внесення азоту визначають залежно від родючості ґрунту, попередника, гідротермічних умов року, рівня удобрення та біологічних особливостей сортів.

Застосування мікроелементів.

При недостатньому вмісті мікроелементів в ґрунті їх вносять при підготовці насіння або під час вегетації обприскують посіви. На дерново-підзолистих і сірих лісових ґрунтах мікроелементи вносять при вмісті: бору менше 0,3 мг, міді 1,5 мг, марганцю 30 мг і цинку менше 0,7 мг на 1 кг ґрунту. Бор ефективний на вапнякових ґрунтах з нейтральною реакцією, молибден на кислих (рН менше 5,2), мідь на торфових, цинк на ґрунтах з високим вмістом рухомого фосфору. При обробці насіння на 1 т зерна витрачають 100 г бору, 300 г міді, 180 г марганцю, 120 г цинку. Використовують борну кислоту, сульфат міді, цинку і марганцю. Мікроелементи вносять також під час вирощування ячменю одночасно з фунгіцидами чи інсектицидами. Роль мікроелементів (Mn, Zn, Cu, Mo, B) в мінеральному живленні рослин, як основних ферментативних систем-біокаталізаторів важко переоцінити [2,3].

Мікроелементи в формі неорганічних солей доступні для рослин в дуже незначних кількостях і переважно на кислих ґрунтах, лише молибден засвоюється рослинами на слабо лужних ґрунтах.

Застосування регуляторів росту.

Для одержання високих і стабільних урожаїв зерна ячменю, рекомендується застосувати регулятори росту (морфорегулятори). Вони сприяють скороченню довжини міжвузлів і висоти стебла. Збільшується діаметр соломини і товщина її стінок, внаслідок чого рослини ячменю стають стійкими до вилягання. Крім захисту від вилягання, регулятори росту впливають на процес кушення рослин. Вони зменшують апікальне домінування головного стебла, формується більше бокових стебел, які рівномірно розвинуті і мало відстають у рості від основного стебла, тобто забезпечується синхроне кушіння.

У фазі кушіння для запобігання вилягання вносять хлормекватхлорид 460 (БАСФ), який містить дві діючі речовини: хлормекватхлорид 305 г/л + етефон 155 г/л. Норма внесення 2,0-2,5 л/га. У кінці фази кушіння – на початку виходу в трубку рекомендується застосовувати стабілан 750SL (хлорид хлормеквату, 750 г/л) з нормою внесення 1,0-2,0 л/га.

ЛІТЕРАТУРА

1. Городній М. М. Агрохімія / М. М. Городній, А. Г. Сердюк, В. А. Копілевич [та ін.]. — К.: Вища шк., 1995. — С. 254–332.
2. Алімов Д. М. Технологія виробництва продукції рослинництва / Д. М. Алімов, Ю. В. Шелестов – К.: Вища шк., 1995. — С. 60–66.
3. Танчик С. П. Технології виробництва продукції рослинництва / С. П. Танчик, М. Я. Дмитришак, Д. М. Алімов [та ін.]. — К.: Підручник, 2008. — С. 96–111.
4. Зінченко О. І. Кормовиробництво / О. І. Зінченко. — К.: Вища шк., 1994. — С. 374–386.
5. Єщенко В. О. Загальне землеробство / В. О. Єщенко, П. Г. Копитко, В. П. Опришко [та ін.]. — К.: Вища освіта, 2004. — С. 214–222.